

UZASADNIENIE

Obszar Natura 2000 Otyń PLH080040 został zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 rok w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny - nr aktu normatywnego K (2010) 9669.

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353 j.t.), dalej zwanej ooś, do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności, ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2015.1651 j.t., ze zm.), dalej zwaną ustawą o ochronie przyrody. Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 1 i ust. 5 cytowanej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 na okres 10 lat, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Zakres treści planu zadań ochronnych określa art. 28 ust. 10 ww. ustawy o ochronie przyrody a szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w *sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z 2010 r. ze zm.). Na tej podstawie przygotowano dokumentację naukową dla obszaru Natura 2000 Otyń PLH080040, zwanego dalej obszarem, w której między innymi oceniono stan ochrony przedmiotów ochrony, analizowano dokumenty planistyczne i planowane zamierzenia, wskazano na istniejące i potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony oraz sformułowano cele działań ochronnych, działania ochronne oraz zakres monitoringu.

Zgodnie z art. 39 ustawy ooś, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, obwieszczeniem z dnia 02.02.2015 r. r. znak: WPN-II.6320.1.1.2015.GK. podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Otyń PLH080040. Zawiadomił o możliwości zapoznania się z ww. projektem planu oraz sposobie i miejscu wnoszenia uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało opublikowane w prasie lokalnej, zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Otyniu i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Obszar ma powierzchnię 0,11 ha. Przedmiotem ochrony jest kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* znajdująca się na strychu kościoła pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Otyniu. Nietoperze dostają się na strych przez nieszczelności pomiędzy

dachówkami (zwłaszcza przy oknach). Strych zabezpieczony jest przed wchodzeniem osób postronnych i wyposażony w słabe oświetlenie elektryczne. Obecnie nie ma połączenia pomiędzy wieżą a strychem – wejście na strychem jest zamknięte. W czasie tworzenia obszaru Natura 2000 nie wyznaczono żerowisk zapewniających bazę pokarmową kolonii. Analiza, preferowanych przez nocki duże, leśnych siedlisk przyrodniczych w promieniu 25 km od ostoi wykazała, że powierzchnia potencjalnych żerowisk dla tego gatunku wynosi ok. 3800ha i jest zadowalająca. W tym przypadku stabilne funkcjonowanie tak licznej kolonii jest możliwe. Główne zarejestrowane trasy przelotów nocków dużych z kolonii w Otyniu prowadzą w kierunku północnym i wschodnim. Pomiędzy ostoją a stwierdzonymi żerowiskami nie są planowane elementy stanowiące bariery bądź zagrożenia śmiertelności na trasie przelotów nietoperzy.

Populacja rozrodcza w 2004 roku, w czasie powołania obszaru została określona na ok. 250 osobników. Liczenie nietoperzy w 2015 roku potwierdziło występowanie łącznie około 150 nietoperzy, w tym co najmniej 44 osobniki młode. Nietoperze znajdowały się w środkowej oraz wschodniej części strychu. Prawdopodobną przyczyną znacznego spadku liczebności jest zawalenie się wieży kościoła w 2012 r. i jej odbudowa zakończona w roku 2014. Niewykluczone, że część nietoperzy czasowo lub na stałe opuściła kryjówkę. Wobec obserwowanego w okolicznych koloniach wzrostu populacji rozrodczych nocka dużego i tendencji wzrostowej tego gatunku w Polsce istnieje duże prawdopodobieństwo, że w stabilnych warunkach kolonia będzie się odbudowywać. Udział w kolonii młodych nietoperzy jest niezadowalający, jednak nie są znane skuteczne przykłady działań dedykowane wzrostowi tego wskaźnika. Ponadto liczba młodych osobników w kolonii zależy także od zmiennych czynników na które nie mamy wpływu, np. zasoby pokarmu, warunki pogodowe, stan zdrowotny. Stan ochrony nocka dużego *Myotis myotis* w obszarze, z uwagi na stan populacji rozrodczej został oceniony na niezadawalający (U1). Właściwą ocenę (FV) posiada natomiast parametr siedliska. Cała powierzchnia strychu jest dostępna dla nietoperzy i zabezpieczona przed wchodzeniem osób postronnych. Zapewniona jest dostępność wlotów dla nietoperzy. Bryła kościoła jest nieoświetlona i nie planuje się jej oświetlenia. Nie są planowane także zmiany użytkowania strychu.

W oparciu o ocenę stanu zachowania kolonii nocków dużych w Otyniu i zidentyfikowane zagrożenia - udokumentowane wiedzą o przedmiocie ochrony, specyfice miejsca i jego relacji przestrzennych oraz uwzględniając potrzebę, racjonalność, możliwość wykonania i oczekiwany efekt wskazano cele działań ochronnych oraz działania zmierzające do ich realizacji. Określono także monitoring stanu przedmiotu ochrony i monitoring realizacji celów działań ochronnych.

Wobec specyficznej dla tego miejsca sytuacji przyjęto jako cele działań ochronnych dla nocka dużego w ciągu okresu obowiązywania planu:

- występowanie populacji rozrodczej na obecnym poziomie 150 osobników lub wzrost jej liczebności,
- utrzymanie obecnych warunków siedliska kolonii nietoperzy (dostępności wlotów, korzystnych warunków świetlnych, mikroklimatycznych oraz obecnego bądź bezpiecznego dla nietoperzy użytkowania strychu jako czynnika mającego zasadniczy wpływ na stabilność bądź wzrost kolonii rozrodczej oraz oczekując, że to prewencyjne działanie przełoży się również na zwiększenie wskaźnika liczby młodych nietoperzy.

Weryfikacja ich skuteczności realizowana jest przez badanie liczebności populacji nietoperzy w kolonii rozrodczej.

Zidentyfikowane zagrożenie istniejące to nagromadzenie materii organicznej (odchodów nietoperzy). Choć przebywanie kolonii nietoperzy nie stanowi przeszkody bądź uciążliwości dla wykorzystania kościoła w celach sprawowania liturgii, ich siedliskiem jest użytkowany obiekt sakralny, w którym należy utrzymywać porządek, w celu akceptacji społecznej przedmiotu ochrony. Ponadto nagromadzone odchody mają negatywny wpływ na drewniane elementy konstrukcji stropu i więźby dachowej strychu kościoła, a tym samym na siedlisko nietoperzy.

Zidentyfikowane zagrożenie potencjalne dotyczy głównie dokonywania remontu kościoła. W szczególności należy zwrócić uwagę na termin prowadzenia takich prac, utrzymanie otworów wlotowych, sposoby zabezpieczenia elementów drewnianych oraz obecnych warunków oświetlenia i użytkowania strychu. Potencjalnym zagrożeniem może być także oświetlenie zewnętrzne kościoła oraz zmiany zagospodarowania strychu.

Planowane działania ochronne wynikają z potrzeby zachowania obecnych warunków siedliska noka dużego na strychu kościoła i dotyczą:

- usunięcia zgromadzonych odchodów nietoperzy (guana),
- montażu tabliczki ostrzegawczo-informacyjnej o utrzymaniu wlotów dla nietoperzy,
- sprawdzenie stanu elementów drewnianych w miejscu gromadzenia się odchodów nietoperzy, sposobu zagospodarowania strychu, stanu otworów wlotowych i ich oznaczenia, warunków mikroklimatycznych i oświetlenia oraz powierzchni strychu dostępnej dla nietoperzy.

Założony monitoring gatunku, z uwagi na powyżej przedstawioną specyfikę obszaru obejmuje coroczne liczenie nietoperzy w kolonii w oparciu o metodykę zaproponowaną w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla tego gatunku. W przypadku stabilności populacji przez pierwsze 3 lata na poziomie minimum 150 osobników, następne liczenie wykonywane będzie w 5, 7 i 9 roku, gdyż monitorowane są także inne kolonie rozrodcze tego gatunku: w Bytnicy, Sulechowie i Skwierzynie a monitoringiem rocznym objęto najważniejsze w regionie zimowisko noka dużego, znajdujące się w obszarze Natura 2000 Nietoperek PLH080003. Ocena obejmie też lustrację stanu strychu kościoła pod kątem realizacji celu działań ochronnych związanych z usuwaniem nagromadzonych odchodów nietoperzy i zabezpieczeniem odpowiednich warunków siedliska nietoperzy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim analizował również inne proponowane, przez wykonawcę dokumentacji naukowej projektu planu, zagrożenia i działania ochronne lecz nie znalazł właściwego uzasadnienia ich wprowadzenia. Dokonał również koniecznych zmian treści zapisów, kierując się czytelnym wskazaniem działań oraz możliwością oceny ich skutków oraz wykonania monitoringu.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem wykonawcy projektu planu dwóch spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk gatunku, przedmiotu ochrony obszaru. Zaproszenie skierowano w szczególności do gospodarza obiektu, Proboszcza Parafii w Otyniu oraz do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora

Zabytków w Zielonej Górze, mając na względzie status ochronny kościoła jako obiektu zabytkowego. Spotkania dyskusyjno-warsztatowe odbyły się w Otyniu w dniach 23 czerwca i 6 października 2015 r. Na spotkaniach wskazano, że liczenie nietoperzy w 2004 roku wykonano po przeprowadzonym w 2003 roku remoncie kościoła obejmującym duży remont dachu (położenie nowej dachówki) a nietoperze przebywały na strychu kościoła w Otyniu także pomiędzy rokiem 2005 i 2012. Nie zidentyfikowano zagrożeń dla nietoperzy ze strony gospodarki leśnej, planowej, opartej na zasadach hodowli lasu i uwzględniającej uwarunkowania przyrodnicze. GDDKiA oddział w Zielonej Górze, pismem z dnia 23.06.2005r. wnioskowała o usunięcie zagrożenia dla tej kolonii, wynikającego z oddziaływania dróg i autostrad (kod D01.02). Zebrane informacje i uwagi oraz analiza dostępnego materiału dowodowego posłużyły do przedstawienia końcowej wersji dokumentu i poddania go procedurze konsultacji społecznej.

Analiza nie wskazała potrzeby zmian dokumentów planistycznych, niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony noców dużych w tej ostoji Natura 2000. Nie przewiduje się uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i utrzymania bądź modyfikacji metod gospodarowania. Nie znaleziono przesłanek do konieczności sporządzenia planu ochrony dla części lub całości ww. obszaru Natura 2000, natomiast wskazano potrzebę wektorowego przesunięcia granic obszaru (bez zmiany jego powierzchni, tak aby obejmował cały budynek kościoła) oraz aktualizacji danych zamieszczonych w SDF-ie obszaru.

Zgodnie z dyspozycją art. 39 ustawy ooś, obwieszczeniem z dnia 29.10.2015 roku, znak: WPN-II.6320.20.2015.MB, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim podał przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych do konsultacji społecznych. Obwieszczenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Otyniu i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. We wskazanym terminie wpłynęły uwagi i wnioski od GDOŚ w Warszawie, do których odniesiono się w dalszych pracach nad ww. projektem planu. Zasadnicza uwaga dotyczyła przebiegu granicy obszaru - różnicy w położeniu punktów załamania granicy zamieszczonej w projekcie zarządzenia i położeniu punktów załamania granicy obszaru Natura 2000 Otyń PLH080040. Uwagi uwzględniono wprowadzając poprawne, a nie wektorowo przesunięte współrzędne granicy ww. obszaru Natura 2000 oraz dokonano korekty technicznej tekstu zarządzenia.

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 5 sierpnia 2016 r. znak: GN.III.710.26.2016.SGan, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.), uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Otyń PLH080040, nie wnosząc uwag.

Zarządzenie nie zawiera norm technicznych i nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U.2002, poz. 2039 ze zm.).

wz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
Wincenty Pizorun
Zastępca
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Regionalny Konserwator Przyrody
w Gorzowie Wielkopolskim

10.08.2016
Kawa Agnieszka